

УДК 796.093.4:796.853.45(520)

ПОРІВНЯННЯ ПРОГРАМ ЗМАГАНЬ КЮДО

Михайло ОСТРОВСЬКИЙ

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Одним із складників сучасного японського бойового мистецтва є *кюдо* – японська стрільба з лука, з традиційного лука *юмі*, яка на сьогодні активно розвивається як елемент сучасного спорту [1, 2].

Створені національні й міжнародні організації, серед функцій яких є проведення змагань різного рівня, дотримуються загальних уніфікованих правил [3]. У наукових працях майже відсутні роботи українських дослідників за даним напрямом, тому ця тема потребує глибшого вивчення та аналізу.

Мета – порівняти особливості програм змагань з *кюдо кінтекі* та *ентекі*.

Результати дослідження. За результатами аналізу літератури та інтернет-ресурсів японських національних федерацій *кюдо*, виявлено, що змагання з традиційної японської стрільби з лука проводять на різних дистанціях, але найчастіше на короткій дистанції *кінтекі*, яка сягає 28 м, та довгій *ентекі* – 60 м (рис. 1). Відповідно, зі збільшенням дистанції збільшується і розмір мішеней [3]. Під час стрільби на короткій дистанції, як правило, використовують мішень діаметром 36 см (*сотекі*), а на довгі дистанції – 100 см (*отекі*). Також

вражає кількість видів тла мішеней: *касумімато*, *хосімато*, *іромато*, *йотсукідан-іромато* та *сентекімато*.

Кінтекі		Етекі
28 м	Дистанція	60 м
До 36 см	Діаметр мішені	До 100 см
Чорно-біла (кольорова)*	Колір мішені	Чорно-біла або кольорова
Касумімато; хосімато (іромато йотсукідан-іромато*); (кінтекі**)	Тип мішеней	Іромато; касумімато; сентекімато; (хосімато***)
Командний; індивідуальний	Тип заліку	Командний; індивідуальний
Кадети, юніори, дорослі	Вік	Кадети, юніори, дорослі
Чоловіки / Жінки	Стать	Чоловіки / Жінки
Всі рівні	Рівнем майстерності	Всі рівні
Текіцусей; сайтенсей (токутенсей****)	Ранжування (метод змагань)	Текіцусей; токутенсей
Коловий; загального числа; турнірний	Метод визначення переможця	Коловий; загального числа; турнірний
Всі рівні	Маштаб	Національний; префектурний; місцевий рівень

Рис. 1. Порівняльна схема програм ентекі та кінтекі:

- * у правилах змагань не вказано, що кольорові мішені використовують у стрільбі на короткі дистанції, але є інформація, що її можна використовувати в цих змаганнях;
- ** кінтекі використовують лише як розважальну мішень;
- *** немає достовірної інформації про використання цієї мішені на довгій дистанції;
- **** у правилах змагань не вказано цей тип ранжування на коротких дистанціях, хоча деякі ресурси вказують, що це можливо

Установлено такі способи організації змагань у кюдо: метод загального числа, турнірний метод та коловий метод. Метод загального числа полягає у кількості набраних очок за певну кількість випущених стріл. Турнірний метод полягає у зустрічі між двома спортсменами, в якій перемагає той, хто набере більше балів за певну кількість пострілів. Коловий метод – зустріч кожного з кожним, перемагає на турнірі той, хто отримує більше перемог у зустрічах [3].

Виокремлено такі методи визначення переможців: *токутенсей*, *текіцусей* та *сайтенсей*. Перший текіцусей полягає у системі влучності, в якому за кожне влучання в тло мішені нараховують 1 бал. *Токутенсей* використовують під час стрільби по кольорових мішенях, в яких кожний колір габариту дає певну кількість балів. Останнім методом є *сайтенсей* – за ним, окрім влучності, оцінюють техніку виконання пострілу [3].

Аналізуючи календарні плани Всеяпонської федерації кюдо, з'ясували, що змагання проводять окремо для різних вікових, соціальних, професійних, статевих та інших груп. Важливо зазначити, що змагання поділяють за рівнем майстерності *кюдока*. Варто зауважити, що змагання бувають як індивідуальні, так і командні [3, 4].

Також зазначаємо, що існує велика кількість рівнів змагань з кюдо: від місцевих змагань до чемпіонату світу [4].

Висновок. Змагальна діяльність у кюдо має різноманітні форми. У правилах змагань зазначено використання двох програм у змагальній діяльності кюдо – *ентекі* (стрільба на довгу дистанцію) та *кінтекі* (стрільба на коротку дистанцію). Виокремлено такі основні відмінні ознаки цих програм: дальність стрільби; вид, величину та кольори мішеней; за статтю, віком та рівнем майстерності; за способом визначення переможців та видами змагальності.

Список використаних джерел

1. Japan: An Illustrated Encyclopedia Kodansha. Tokyo, New York, N.Y., 1993. ISBN-10: 406205938X, ISBN-13: 978-4062059381
2. The heart of kyudo (in Japanese) URL: <https://www.kyudo.jp/howto> (дата звернення 03.02.2023)
3. Kyudo competition rules (in Japanese) URL: http://ecoecomapan.com/kyudo/kisoku/kisoku.html#kisoku_25 (дата звернення 03.05.2023)
4. The annual schedule of National horse competitions for 2020 (in Japanese) URL: <https://www.kyudo.jp/schedule/taikai/> (дата звернення 01.04.2023)